

Politieke logica botst op juridische grenzen

Het regeringsvoorstel om te besparen op de levensbeschouwelijke vakken (LBV) is voorlopig van de baan. Een vernietigend advies van de Raad van State maakte een abrupt einde aan het vooropgestelde traject. Opvallend is dat dit gebeurde ondanks duidelijke juridische risico's. Waarom werd dit voorstel toch doorgezet?

De boodschap was duidelijk: de besparing moet van tafel.

Politieke logica

Die vraag brengt ons bij de politieke logica achter het dossier. Het regeerakkoord bleek juridisch onuitvoerbaar: de Grondwet laat geen hervorming toe van twee uur levensbeschouwing naar interlevensbeschouwelijke dialoog. Binnen de regering werd daarom een compromis gezocht en gevonden.

Het vak levensbeschouwing bleef overeind, maar scholen kregen verregaande flexibiliteit in de organisatie. Tegelijk bleef de besparingsdoelstelling van 100 miljoen euro behouden. Zo ontstond een moeilijk verzoenbare combinatie.

Al in de onderhandelingen werd duidelijk dat ook deze piste juridische bezwaren inhield. Het COV legde die juridische en syndicale bezwaren expliciet op tafel in zijn protocol van niet akkoord (zie Basis- 3).

Toch werd het traject verdergezet, 'pacta sunt servanda': afspraak is afspraak.

De politieke logica is helder: een bereikt regeringscompromis moet uitgevoerd worden, ook wanneer daar juridische spanning op staat.

Op het terrein leidde dat tot een complexere schoolorganisatie en groeiende onzekerheid voor de betrokken leraren.

Juridische grenzen

Na de sociale onderhandelingen was het aan de Raad van State om zich uit te spreken. Het advies is nog niet publiek, maar in de berichtgeving tekenden zich duidelijke bezwaren af.

Een eerste knelpunt is het voorgestelde systeem van het visum. Daarbij krijgt een levensbeschouwing éénmalig het recht om kandidaten toe te laten tot het geven van levensbeschouwelijk onderwijs. Dat biedt volgens de Raad van State te weinig houvast om loopbanen van LBV leraren degelijk aan te sturen.

Een tweede pijnpunt is de ruime organisatievrijheid die scholen krijgen. Het samenbrengen van vele uren op één dag lijkt problematisch. De plannen bieden teveel (onbegrensde) flexibiliteit en dreigen daardoor de vrijheid van godsdienst te ondergraven.

Deze bezwaren sluiten aan bij wat het COV eerder al aangaf in zijn protocol van niet akkoord.

De impasse blijft

Door het kritische advies en de timing kon de minister het regeringscompromis niet uitvoeren. Het dossier ligt opnieuw bij de regering. Een grondwetswijziging biedt geen uitweg, aangezien ook het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens in beeld komt. Hoe de geplande besparing alsnog gerealiseerd zal worden, blijft voorlopig onduidelijk. Intussen liet ook het terrein zich horen. Op 20 mei kwamen we samen met de leraren LBV massaal op straat. De boodschap was duidelijk: de besparing moet van tafel. Het COV blijft het dossier nauwgezet opvolgen en zal blijven opkomen voor leraren, een werkbare schoolorganisatie en het belang van de levensbeschouwelijke vakken.

TEKST
Ton Van Weel